

LIITE I
VALMISTEYHTEENVETO

1. LÄÄKEVALMISTEEN NIMI

Laurina 28, kalvopäällysteinen tabletti

2. VAIKUTTAVAT AINEET JA NIIDEN MÄÄRÄT

- jokainen keltainen tabletti sisältää 0,050 mg desogestreelia ja 0,035 mg etinyyliestradiolia
- jokainen punainen tabletti sisältää 0,100 mg desogestreelia ja 0,030 mg etinyyliestradiolia
- jokainen valkoinen tabletti sisältää 0,150 mg desogestreelia ja 0,030 mg etinyyliestradiolia
- vihreät tabletit eivät sisällä vaikuttavaa ainetta (lumetabletteja).

Apuaine, jonka vaikutus tunnetaan: laktoosi < 65 mg

Täydellinen apuaineluettelo, ks. kohta 6.1.

3. LÄÄKEMUOTO

Tabletti, kalvopäällysteinen.

Tabletit ovat pyöreitä, kaksoiskuperaa, ja niiden halkaisija on 5 mm. Toisella puolella on merkintä ”VR 4” (keltaiset), ”VR 2” (punaiset), ”TR 5” (valkoiset) tai ”KH 2” (vihreät), toinen puoli sileä.

4. KLIINISET TIEDOT

4.1 Käyttöaiheet

Raskauden ehkäisy.

Laurina 28 -valmisteen määräämistä koskevassa päätöksessä on otettava huomioon valmisteen käyttäjän nykyiset riskitekijät, erityisesti laskimotromboemboolian (VTE) riskitekijät, ja millainen Laurina 28 -käytön VTE:n riski on verrattuna muiden yhdistelmäehkäisyvalmisteiden riskeihin (ks. kohdat 4.3 ja 4.4).

4.2 Annostus ja antotapa

Annostus

Tabletteja otetaan yksi päivässä 28 perättäisen päivän ajan, aloittaen keltaisista tableteista, joita otetaan 7 päivän ajan. Sen jälkeen otetaan punaisia tabletteja 7 päivän ajan, valkoisia 7 päivän ajan ja lopuksi vihreitä (lumetabletteja) 7 päivän ajan. Jokainen uusi pakkaus aloitetaan heti, kun edellisen pakkauksen viimeinen lumetabletti on otettu. Lumetablettien käytön aikana tulee yleensä tyhjennysvuoto. Vuoto alkaa yleensä 2–3 päivän kuluttua viimeisen vaikuttavaa ainetta sisältävän tabletin ottamisesta ja saattaa kestää seuraavan pakkauksen aloittamiseen saakka.

Pediatriset potilaat

Desogestreelin turvallisuutta ja tehoa alle 18-vuotiaiden nuorten hoidossa ei ole vielä varmistettu. Tietoja ei ole saatavilla.

Antotapa

Suun kautta.

Miten Laurina 28 -tabletteja otetaan

Tabletit otetaan pakkaukseen merkityssä järjestyksessä joka päivä suunnilleen samaan aikaan,

tarvittaessa pienen nestemäärän kera.

Laurina 28 -tablettien käytön aloittaminen

Ei edeltävää hormonaalista ehkäisyä [kuluneen kuukauden aikana]

Tablettien käyttö aloitetaan luonnollisen kuukautiskierron ensimmäisenä päivänä (ensimmäisenä vuotopäivänä).

Tablettien käyttö voidaan aloittaa myös 2–5 vuotopäivänä, mutta tällöin suositellaan lisäksi jonkin estemenetelmän käyttöä ensimmäisen kierron 7 ensimmäisen tablettipäivän ajan.

Vaihto Laurina 28:aan yhdistelmäehkäisyvalmisteesta (yhdistelmäehkäisytablettista, emätinrenkaasta tai ehkäisylaastarista)

Laurina 28 -tablettien käyttö aloitetaan mieluiten aiemman yhdistelmäehkäisyvalmisteen viimeisen vaikuttavaa ainetta sisältävän tabletin ottoa seuraavana päivänä, mutta viimeistään aiemman yhdistelmäehkäisyvalmisteen tavanomaista tablettitaukoa tai lumetablettijaksoa seuraavana päivänä. Jos on käytetty emätinrengasta tai ehkäisylaastaria Laurina 28 -tablettien ottaminen tulee aloittaa mieluiten poistamispäivänä, mutta viimeistään kun seuraava emätinrengas tai ehkäisylaastari olisi otettu käyttöön.

Mikäli nainen on käyttänyt aiempaa ehkäisymenetelmäänsä johdonmukaisesti ja oikein, ja on kohtuullisen varmaa, ettei hän ole raskaana, voi hän siirtyä käyttämään Laurina 28 -tabletteja myös syklin minä tahansa muuna päivänä.

Aiemman ehkäisymenetelmän hormoniton ajanjakso ei saa koskaan ylittää sen suositeltua pituutta.

Kaikkia ehkäisymenetelmiä (ehkäisylaastari, emätinrengas) ei ehkä ole markkinoilla kaikissa EU maissa.

Vaihto Laurina 28:aan pelkkää progestiinia sisältävästä ehkäisyvalmisteesta (minipilleri, injektio, implantaatti) tai progestiinia vapauttavasta kohdunsisäisestä ehkäisimestä [IUS]

Minipillereistä voidaan siirtyä käyttämään Laurina 28 -tabletteja koska tahansa ilman taukoa, (implantaatista tai IUS:stä sen poistopäivänä ja injektioista seuraavana suunniteltuna injektiopäivänä), mutta käyttäjää tulee kaikissa em. tapauksissa kehottaa käyttämään lisäksi jotain estemenetelmää ensimmäisen kierron 7 ensimmäisen tablettipäivän ajan.

Ensimmäisellä raskauskolmanneksella tapahtuneen raskauden keskeytymisen jälkeen

Tablettien käyttö voidaan aloittaa heti. Muita ehkäisymenetelmiä ei tällöin tarvita.

Synnytyksen tai toisella raskauskolmanneksella tapahtuneen raskauden keskeytymisen jälkeen

Imetys, ks. kohta 4.6.

Tablettien käyttö aloitetaan 21–28 vuorokautta synnytyksen tai toisella raskauskolmanneksella tapahtuneen raskauden keskeytymisen jälkeen. Jos tablettien käyttö aloitetaan myöhemmin, tulee ensimmäisen kierron 7 ensimmäisen tablettipäivän aikana käyttää lisäksi jotain estemenetelmää. Jos nainen on jo ollut yhdynnässä, raskaus on suljettava pois ennen yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön varsinaista aloittamista tai odotettava seuraavien kuukautisten alkamista.

Tablettien unohtaminen

Jos tabletin unohtamisesta on kulunut **alle 12 tuntia**, valmisteen ehkäisyteho ei ole heikentynyt. Unohtunut tabletti tulee ottaa heti muistettaessa ja seuraavat tabletit tavanomaiseen aikaan.

Jos vaikuttavaa ainetta sisältävän tabletin unohtamisesta on kulunut **yli 12 tuntia**, valmisteen ehkäisyteho voi olla heikentynyt. Seuraavat kaksi perussääntöä pätevät tapauksissa, joissa tablettien ottaminen on unohtunut:

1. Vaikuttavaa ainetta sisältävien tablettien ottamista ei tule koskaan keskeyttää yli 7 päivän ajaksi.
2. Hypotalamus-aivolisäke-munasarja-akselin riittävä suppressio edellyttää tablettien ottamista yhtäjaksoisesti 7 päivän ajan.

Yllä olevan perusteella voidaan antaa seuraavat käytännön ohjeet:

Viikko 1 (keltaiset tabletit)

Viimeinen unohtunut tabletti otetaan heti muistettaessa, vaikka tällöin olisikin otettava kaksi tablettia samalla kertaa. Seuraavat tabletit otetaan tavanomaiseen aikaan. Lisäksi seuraavien 7 päivän ajan tulee käyttää jotain estemenetelmää, kuten kondomia. Jos nainen on ollut yhdynnässä tabletin unohtamista edeltävien 7 päivän aikana, raskauden mahdollisuus on otettava huomioon. Raskauden mahdollisuus on sitä suurempi mitä useampi tabletti on unohtunut ja mitä lähempänä säännöllistä lumetablettijaksoa unohtuneet tabletit ovat.

Viikko 2 (punaiset tabletit)

Viimeinen unohtunut tabletti otetaan heti muistettaessa, vaikka tällöin olisikin otettava kaksi tablettia samalla kertaa. Seuraavat tabletit otetaan tavanomaiseen aikaan. Jos tabletteja on otettu säännöllisesti ohjeen mukaan 7 päivän ajan ennen ensimmäistä unohtunutta tablettia, lisäehkäisyä ei tarvita. Jos tabletteja ei ole otettu ohjeiden mukaan tai käyttäjä on unohtanut useampia tabletteja, häntä on neuvottava käyttämään lisäehkäisyä seuraavien 7 päivän ajan.

Viikko 3 (valkoiset tabletit)

Valmisteen ehkäisyteho on uhattuna, koska lumetablettijakso on lähellä. Ehkäisytehon heikkeneminen voidaan kuitenkin estää sovittamalla annostusta. Alla olevien ohjeiden mukaan toimimalla lisäehkäisyä ei tarvita, jos tabletteja on otettu säännöllisesti ohjeen mukaan 7 päivän ajan ennen ensimmäistä unohtunutta tablettia. Jos tabletteja ei ole otettu ohjeiden mukaan, käyttäjää on neuvottava toimimaan seuraavasta kahdesta ensimmäisen ohjeen mukaan ja käyttämään lisäksi lisäehkäisyä seuraavien 7 päivän ajan.

1. Viimeinen unohtunut tabletti otetaan heti muistettaessa, vaikka tällöin olisikin otettava kaksi tablettia samalla kertaa. Seuraavat tabletit otetaan tavanomaiseen aikaan. Seuraava pakkaus aloitetaan heti, kun käytössä olevan pakkauksen vaikuttavaa ainetta sisältävät tabletit loppuvat, eli lumetabletteja ei oteta. Tyhjennysvuoto jää todennäköisesti tulematta ennen uuden pakkauksen lumetablettijaksoa, mutta vaikuttavaa ainetta sisältävien tablettien käytön aikana voi esiintyä tiputtelu- tai läpäisyvuotoa.
2. Vaikuttavaa ainetta sisältävien tablettien ottaminen käytössä olleesta pakkauksesta voidaan lopettaa. Tällöin tulee jatkaa heti lumetableteilla. Unohtuneiden tablettien ja lumetablettien kokonaismäärä ei saa koskaan olla yli 7. Tämän jälkeen aloitetaan tablettien ottaminen uudesta pakkauksesta.

Viikko 4 (vihreät tabletit)

Valmisteen ehkäisyteho ei ole uhattuna. Tablettien ottamista tulee jatkaa normaaliin aikaan.

Jos nainen on unohtanut ottaa vaikuttavaa ainetta sisältäviä tabletteja eikä tyhjennysvuotoa tule ensimmäisen normaalin lumetablettijakson aikana, raskauden mahdollisuus on otettava huomioon.

Ohjeet ruuansulatuselimistön häiriöiden varalle

Jos esiintyy vakavia ruuansulatuselimistön häiriöitä, imeytyminen saattaa olla epätäydellistä ja tarvitaan lisäehkäisyä.

Jos oksentelua esiintyy 3-4 tunnin sisällä tabletin ottamisesta sovelletaan tablettien unohtamista koskevia ohjeita (ks. kohta 4.2 ”Tablettien unohtaminen”). Jos nainen ei halua muuttaa tablettien normaalia käyttöaikatauluaan, hänen on otettava tarvittavat ylimääräiset tabletit toisesta pakkauksesta.

Kuukautisten alkamispäivän muuttaminen ja kuukautisten siirtäminen

Valmistetta ei ole tarkoitettu kuukautisten siirtämiseen. Jos näin kuitenkin poikkeustapauksessa halutaan tehdä, voidaan niitä siirtää jatkamalla uuden Laurina 28 -pakkauksen valkoisilla tableteilla ilman lumetablettijaksoa. Kuukautisia voidaan siirtää siis enintään 7 päivää. Tänä aikana voi esiintyä läpäisy- tai tiputteluvuotoa. Laurina 28 -tablettien säännöllinen käyttö aloitetaan uudestaan tavanomaisen 7 päivän lumetablettijakson jälkeen.

Jos nainen haluaa muuttaa kuukautisten alkamispäivää nykyisestä joksikin toiseksi viikonpäiväksi, häntä voidaan neuvoa lyhentämään seuraavaa lumetablettijaksoa niin monella päivällä kuin hän haluaa. Mitä lyhyempi lumetablettijakso sitä suurempi riski, että tyhjennysvuotoa ei tule ja että toisen pakkauksen käytön aikana esiintyy läpäisy- ja tiputteluvuotoa (kuten kuukautisia siirrettäessä).

4.3 Vasta-aiheet

Yhdistelmäehkäisyvalmisteita ei pidä käyttää seuraavien tilojen yhteydessä. Jos jokin näistä tiloista ilmenee ensimmäistä kertaa yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön aikana, valmisteen käyttö on lopetettava heti.

- laskimotromboembolia (VTE) tai sen riski
  - o laskimotromboembolia - tällä hetkellä esiintyvä VTE (potilas antikoagulanttilääkityksellä) tai anamneesissa VTE (esim. syvä laskimotromboosi [SLT] tai keuhkoembolia)
  - o tiedossa oleva perinnöllinen tai hankittu laskimotromboembolia-alttius, kuten APC-resistenssi, (mukaan lukien Faktori V Leiden), antitrombiini III:n puutos, C-proteiinin puutos, S-proteiinin puutos
  - o suuri leikkaus ja siihen liittyvä pitkittynyt immobilisaatio (ks. kohta 4.4)
  - o useiden riskitekijöiden aiheuttama suuri laskimotromboembolian riski (ks. kohta 4.4)
- valtimotromboembolia tai sen riski
  - o valtimotromboembolia - tällä hetkellä esiintyvä tai aiemmin esiintynyt valtimotromboembolia (esim. sydäninfarkti) tai sitä ennakoiva tila (esim. *angina pectoris*)
  - o aivoverisuonisairaus - tällä hetkellä esiintyvä tai aiemmin esiintynyt aivohalvaus tai sitä ennakoiva tila (esim. ohimenevä aivoverenkiertohäiriö, TIA)
  - o tiedossa oleva perinnöllinen tai hankittu valtimotromboembolia-alttius, kuten hyperhomokystinemia ja fosfolipidivasta-aineet (kardioliipinivasta-aineet, lupusantikoagulantti)
  - o anamneesissa migreeni, johon liittyy fokaalisia neurologisia oireita
  - o monista riskitekijöistä (ks. kohta 4.4) tai yhden vakavan riskitekijän esiintymisestä johtuva suuri valtimotromboemboliariski. Näitä riskitekijöitä voivat olla:
    - diabetes, jossa esiintyy verisuonioireita
    - vaikea hypertensio
    - vaikea dyslipoproteinemia.
- Nykyinen tai aiemmin ilmennyt haimatulehdus, jos siihen liittyy/liittyi vakava hypertriglyseridemia.
- Vaikea maksasairaus, nykyinen tai aiemmin ilmennyt, niin kauan kuin maksa-arvot eivät ole palautuneet normaaleiksi.
- Nykyinen tai aiemmin ilmennyt hyvän- tai pahanlaatuinen maksakasvain.
- Todetut tai epäillyt maligniteetit, joihin sukupuolihormonit vaikuttavat (esim. sukupuolielinten ja rintojen maligniteetit).
- Kohdun limakalvon hyperplasia.
- Vaginaverenvuoto, jonka syytä ei ole selvitetty.
- Todettu tai oletettu raskaus.
- Yliherkkyys vaikuttaville aineille tai kohdassa 6.1 mainituille apuaineille.
- Samanaikainen hepatiitti C-viruksen hoitoon tarkoitettu lääkitys, joka sisältää ombitasviiri/paritapreviiri/ritonaviri -yhdistelmää ja dasabuviriä (ks. kohdat 4.4 ja 4.5).

4.4 Varoitukset ja käyttöön liittyvät varotoimet

Varoitukset

Laurina 28 -valmisteen soveltuvuudesta on keskusteltava naisen kanssa, jos hänellä esiintyy mikä tahansa alla mainituista tiloista tai riskitekijöistä.

Jos jokin näistä tiloista tai riskitekijöistä pahenee tai ilmenee ensimmäisen kerran, käyttäjää on

kehotettava ottamaan yhteys lääkäriin, joka päättää, pitääkö Laurina 28 -valmisteen käyttö keskeyttää.

1. Verenkiertohäiriöt

Laskimotromboemboolian (VTE) riski

- Minkä tahansa yhdistelmäehkäisyvalmisteen käyttö lisää laskimotromboemboolian (VTE) riskiä verrattuna siihen, että tällaista valmistetta ei käytetä lainkaan. **Levonorgestreelia, norgestümaattia tai noretisteronia sisältäviin valmisteisiin liittyy pieni VTE:n riski. Tämä riski voi olla jopa kaksinkertainen muilla valmisteilla, kuten esimerkiksi Laurina 28 -valmisteella. Päätöksen muun kuin VTE:n riskiltään pienemmän valmisteen käyttämisestä saa tehdä vain sen jälkeen, kun ehkäisyä harkitsevan naisen kanssa on keskusteltu. Keskustelussa on varmistettava, että hän ymmärtää Laurina 28 -valmisteen käyttöön liittyvän VTE:n riskin, miten hänen nykyiset riskitekijänsä vaikuttavat tähän riskiin ja että hänen VTE:n riskinsä on suurimmillaan ensimmäisen vuoden aikana, jona hän käyttää yhdistelmäehkäisyvalmistetta ensimmäistä kertaa elämässään. On myös jonkin verran näyttöä siitä, että riski suurenee, kun yhdistelmäehkäisyvalmisteen käyttö aloitetaan uudelleen vähintään 4 viikon tauon jälkeen.**
- Noin kahdelle naiselle 10 000:sta, jotka eivät käytä yhdistelmäehkäisyvalmistetta eivätkä ole raskaana, kehittyi VTE yhden vuoden aikana. Yksittäisellä naisella tämä riski voi kuitenkin olla suurempi riippuen hänen omista, taustalla vaikuttavista riskitekijöistä (ks. jäljempänä).
- Arviolta noin 9–12 naiselle¹ 10 000:sta, jotka käyttävät desogestreelia sisältävää yhdistelmäehkäisyvalmistetta, kehittyi VTE yhden vuoden aikana. Levonorgestreelia sisältävää yhdistelmäehkäisyvalmistetta käyttävillä naisilla vastaava luku on 6².
- Molemmissa tapauksissa VTE-tapausten määrä vuotta kohti on pienempi kuin määrä, joka on odotettavissa raskauden aikana tai synnytyksen jälkeisenä aikana.
- VTE saattaa aiheuttaa kuoleman 1–2 %:ssa tapauksista.

VTE-tapausten määrä 10 000 naista kohti yhden vuoden aikana

VTE-tapausten määrä

¹ Ilmaantuvuus arvioitiin kaikista epidemiologisista tutkimustuloksista vertaamalla eri valmisteiden suhteellisia riskejä levonorgestreelia sisältäviin yhdistelmäehkäisyvalmisteisiin.

² Vaihteluvälin 5–7 keskipiste 10 000 naisvuotta kohden, mikä perustuu levonorgestreelia sisältävien yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käytön suhteelliseen riskiin verrattuna käyttämättömyyteen, jolloin riski on noin 2,3–3,6.

Yhdistelmäehkäisyvalmistetta ei käytetä (2 tapausta)

Levonorgestreelia sisältävät yhdistelmäehkäisyvalmisteet (5–7 tapausta)

Desogestreelia sisältävät yhdistelmäehkäisyvalmisteet (9–12 tapausta)

Yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttäjillä tromboosia on erittäin harvoin raportoitu esiintyneen muissa verisuonissa (esim. maksan, suoliliepeen, munuaisten tai verkkokalvon laskimoissa ja valtimoissa).

Laskimotromboembolian riskitekijät

Yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttäjillä esiintyvien laskimotromboembolisten komplikaatioiden riski voi suurentua huomattavasti, jos naisella on muita riskitekijöitä, erityisesti jos riskitekijöitä on useita (ks. taulukko).

Laurina 28 -valmiste on vasta-aiheinen naisella, jolla on useita riskitekijöitä, jotka aiheuttavat suuren VTE:n riskin (ks. kohta 4.3). Jos naisella on useampia kuin yksi riskitekijä, nämä yhdessä voivat muodostaa yksittäisten tekijöiden summaa suuremman riskin – tässä tapauksessa VTE:n kokonaisriski on otettava huomioon. Jos hyöty-riski-suhteen katsotaan olevan negatiivinen, yhdistelmäehkäisyvalmistetta ei pidä määrätä (ks. kohta 4.3).

Taulukko: Laskimotromboembolian (VTE) riskitekijät

Riskitekijä	Kommentti
Ylipaino (painoindeksi yli 30 kg/m ²)	Riski suurenee huomattavasti painoindeksin noustessa. Huomioitava erityisesti silloin, jos muita riskitekijöitä on myös olemassa.
Pitkittänyt immobilisaatio, suuri leikkaus, kaikki jalkojen tai lantion alueen leikkaukset, neurokirurgia tai merkittävä trauma Huomioitavaa: väliaikainen immobilisaatio, mukaan lukien > 4 tunnin lentomatka, voi myös olla VTE:n riskitekijä, erityisesti naisilla, joilla on myös muita riskitekijöitä	Näissä tilanteissa on suositeltavaa lopettaa laastarin/tabletin/renkaan käyttö (elektiivisen leikkauksen kohdalla vähintään neljä viikkoa etukäteen), eikä sitä pidä jatkaa ennen kuin käyttäjä on ollut kaksi viikkoa täysin liikuntakykyinen. Jotain muuta raskaudenehkäisymenetelmää on käytettävä ei-toivotun raskauden ehkäisemiseksi. Antitrombootista hoitoa on harkittava, ellei Laurina 28 -valmisteen käyttöä ole lopetettu etukäteen.
Positiivinen sukuanamneesi (tämänhetkinen tai aikaisempi VTE sisaruksella tai vanhemmalla, etenkin suhteellisen nuorella iällä, esim. alle 50-vuotiaana)	Jos perinnöllistä alttiutta epäillään, potilas on syytä ohjata erikoislääkärin tutkimuksiin ennen kuin minkään yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytöstä päätetään.
Muut laskimotromboemboliaan liitetyt sairaudet	Syöpä, systeeminen lupus erythematosus, hemolyytis-ureeminen oireyhtymä, krooninen tulehduksellinen

	suolistosairaus (Crohnin tauti tai haavainen koliitti) ja sirppisoluanemia
Ikääntyminen	Eryteisesti yli 35 vuoden ikä

Suonikohjujen ja pinnallisen laskimontukkotulehduksen mahdollisesta yhteydestä laskimotromboosin alkamiseen tai etenemiseen ei ole yksimielisyyttä.

Laskimotromboemolian suurempi riski raskauden ja erityisesti synnytyksen jälkeisten noin 6 viikon aikana on otettava huomioon (ks. lisätiedot kohdasta 4.6 "Raskaus ja imetys").

Laskimotromboemolian oireet (syvä laskimotromboosi ja keuhkoembolia)

Jos oireita ilmaantuu, naisia on neuvottava hakeutumaan välittömästi lääkärin hoitoon ja kertomaan, että he käyttävät yhdistelmäehkäisyvalmistetta.

Syvän laskimotromboosin (SLT) oireita voivat olla:

- toisen jalan ja/tai jalkaterän turvotus tai turvotus jalan laskimon kohdalla
- jalan kipu tai arkuus, joka saattaa tuntua vain seistessä tai kävellessä
- jalan lisääntynyt lämmöntunne, jalan ihon värin muutos tai punoitus.

Keuhkoemolian oireita voivat olla:

- äkillisesti alkanut, selittämätön hengenahdistus tai nopeutunut hengitys
- äkillinen yskä, johon saattaa liittyä veriysköksiä
- pistävä rintakipu
- vaikea pyörrytys tai huimaus
- nopea tai epäsäännöllinen sydämen syke.

Jotkut näistä oireista (esim. hengenahdistus, yskä) ovat epäspesifisiä, ja ne voidaan tulkita virheellisesti yleisluontoisemmiksi tai vähemmän vaikeiksi tapahtumiksi (esim. hengitystieinfektioiksi).

Muita verisuonitukoksen merkkejä voivat olla mm.: äkillinen kipu, turvotus ja sinertävä värimuutos raajassa.

Jos tukos tulee silmään, oireena voi olla esim. kivuton näön hämärtyminen, joka voi edetä näön menetykseen. Joskus näön menetys voi tapahtua lähes välittömästi.

Valtimotromboemolian (ATE) riski

Epidemiologisissa tutkimuksissa on osoitettu, että yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttöön liittyy suurentunut valtimotromboemolian (sydäninfarkti) tai aivoverisuonitapahtuman (esim. aivojen ohimenevä verenkiertohäiriö (TIA), aivohalvaus) riski. Valtimotromboemoliset tapahtumat voivat johtaa kuolemaan.

Valtimotromboemolian (ATE) riskitekijät

Valtimotromboemolisten komplikaatioiden tai aivoverisuonitapahtuman riski yhdistelmäehkäisyvalmisteen käyttäjillä on korkeampi niillä naisilla, joilla on riskitekijöitä (ks. taulukko). Laurina 28 -valmiste on vasta-aiheinen, jos naisella on joko yksi vakava tai useampia ATE:n riskitekijöitä, mikä aiheuttaa suuren valtimotromboemoliariskin (ks. kohta 4.3). Jos naisella on useampi kuin yksi riskitekijä, nämä yhdessä voivat muodostaa yksittäisten tekijöiden summaa suuremman riskin – tässä tapauksessa kokonaisriski on otettava huomioon. Jos hyöty-riski-suhteen

katsotaan olevan negatiivinen, yhdistelmäehkäisyvalmistetta ei pidä määrätä (ks. kohta 4.3).

Taulukko: Valtimotromboemolian (ATE) riskitekijät

Riskitekijä	Kommentti
Ikääntyminen	Erityisesti yli 35 vuoden ikä
Tupakointi	Yhdistelmäehkäisyvalmistetta käyttäviä naisia on neuvottava olemaan tupakoimatta. Yli 35-vuotiaita, tupakoimista jatkavia naisia on vakavasti kehotettava käyttämään jotakin muuta ehkäisymenetelmää.
Korkea verenpaine	
Ylipaino (painoindeksi yli 30 kg/m ²)	Riski kasvaa huomattavasti painoindeksin noustessa. Erityisen tärkeää naisilla, joilla on muitakin riskitekijöitä.
Positiivinen sukuanamneesi (tämänhetkinen tai aikaisempi valtimotromboembolia sisaruksella tai vanhemmalla, etenkin suhteellisen nuorella iällä, alle 50-vuotiaana).	Jos perinnöllistä alttiutta epäillään, potilas on syytä ohjata erikoislääkärin tutkimuksiin ennen kuin minkään yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytöstä päätetään.
Migreeni	Migreenin esiintymistiheyden kasvu tai vaikeusasteen lisääntyminen (mikä saattaa olla aivoverisuonitapahtumaa ennakoiva oire) yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön aikana voi olla syy yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön välittömään keskeyttämiseen.
Muut verisuoniston haittatapahtumiin liitetyt sairaudet	Diabetes, hyperhomokystinemia, sydämen läppävika ja eteisvärinä, dyslipoproteinemia ja systeeminen <i>lupus erythematosus</i> (SLE).

Valtimotromboemolian (ATE) oireet

Jos oireita ilmaantuu, naisia on neuvottava hakeutumaan välittömästi lääkärin hoitoon ja kertomaan, että he käyttävät yhdistelmäehkäisyvalmistetta.

Aivoverisuonitapahtuman oireita voivat olla:

- kasvojen, käsivarren tai jalan äkillinen tunnottomuus tai heikkous (varsinkin vain yhdellä puolella vartaloa esiintyvä)
- äkillinen kävelyn vaikeutuminen, huimaus, tasapainon tai koordinaation menetys
- äkillinen sekavuus, puhe- tai ymmärtämisvaikeudet
- äkillinen näön heikentyminen yhdessä tai molemmissa silmissä
- äkillinen, voimakas tai pitkittynyt päänsärky, jonka syytä ei tiedetä
- tajunnan menetys tai pyörtyminen, johon saattaa liittyä kouristuskohtaus.

Ohimenevät oireet viittaavat siihen, että tapahtuma on ohimenevä aivoverenkiertohäiriö (TIA).

Sydäninfarktin oireita voivat olla:

- kipu, epämiellyttävä tunne, paineen tunne, painon tunne, puristuksen tai täysinäisyyden tunne

rinnassa, käsivarressa tai rintalastan takana

- selkään, leukaan, kurkkuun, käsivarteen ja/tai vatsaan säteilevä epämiellyttävä tunne
- täyteläisyyden, ruoansulatushäiriöiden tai tukehtumisen tunne
- hikoilu, pahoinvointi, oksentelu tai huimaus
- erittäin voimakas heikkouden tunne, ahdistuneisuus tai hengenahdistus
- nopea tai epäsäännöllinen sydämen syke.

2. Kasvaimet

- Epidemiologiset tutkimukset ovat osoittaneet, että pitkäaikainen yhdistelmäehkäisytablettien käyttö lisää kohdunkaulan syövän riskiä potilailla, joilla on ihmisen papilloomavirus (HPV) infektio. Kuitenkin on vielä epäselvää, missä määrin tähän havaintoon vaikuttavat sekoittavat tekijät (esim. erot sukupuolikumppanien määrissä tai estemenetelmien käytössä).
- Meta-analyyseissä 54 epidemiologisesta tutkimuksesta yhdistelmäehkäisytablettien käyttäjien suhteellinen rintasyöpäriski oli hieman suurentunut (suhteellinen riski 1,24) ja tämä riski hävisi vähitellen 10 vuoden kuluessa yhdistelmäehkäisytablettien käytön loputtua. Koska rintasyöpä on harvinainen alle 40-vuotiailla naisilla, parhaillaan yhdistelmäehkäisytabletteja käyttävillä tai hiljattain niitä käyttäneillä, havaittu rintasyöpädiagnosien ylimäärä on pieni verrattuna rintasyöpäriskiin koko elinaikana. Nämä tutkimukset eivät anna näyttöä kausaliiteetista. Havaittu riskin suureneminen yhdistelmäehkäisytablettien käyttäjillä voi johtua rintasyövän varhaisemmasta diagnosista, yhdistelmäehkäisytablettien biologisista vaikutuksista tai molemmista. Lisäksi käyttäjiltä diagnosoidut rintasyöpätapaukset ovat yleensä kliinisesti varhaisemmassa vaiheessa kuin ehkäisytabletteja käyttämättömiltä diagnosoidut rintasyöpätapaukset.
- Yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttäjillä on raportoitu harvoin hyvänlaatuisia ja vielä harvemmin pahanlaatuisia maksakasvaimia. Yksittäistapauksissa nämä kasvaimet ovat aiheuttaneet hengenvaarallisia vatsaontelon verenvuotoja. Erotusdiagnostisesti maksakasvaimen mahdollisuutta tulisi harkita, kun yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttäjällä on voimakasta ylävatsakipua, suurentunut maksa tai merkkejä vatsaontelonsisäisestä verenvuodosta.

3. ALAT-arvojen nousu

- Kliinisissä tutkimuksissa, joissa käytettiin ombitasviiri/paritapreviiri/ritonaviiri -yhdistelmää ja dasabuviriä sisältävää sekä ribaviriiniä sisältävää tai sisältämätöntä HCV-yhdistelmälääkitystä, ALT-arvojen kohoaminen yli viisinkertaisiksi normaalin ylärajaan (ULN) verrattuna oli huomattavasti yleisempää naisilla, jotka käyttivät etinyliestradiolia sisältäviä yhdistelmäehkäisyvalmisteita. (ks. kohdat 4.3 ja 4.5).

4. Muut tilat

- Hypertriglyseridemia tai sen esiintyminen suvussa voi suurentaa haimatulehduksen riskiä yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttäjillä.
- Vähäistä verenpaineen kohoamista on raportoitu monilla yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttäjillä, mutta kliinisesti merkittävä verenpaineen kohoaminen on harvinaista. Yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön ja kliinisen hypertension välistä yhteyttä ei ole vahvistettu. Jos verenpaine kuitenkin kohoaa kliinisesti merkitsevästi yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön aikana, valmisteen käyttö tulisi keskeyttää ja hypertensio hoitaa. Valmisteen käyttöä voidaan jatkaa, jos verenpainelääkityksellä saadaan aikaan normotensio.
- Seuraavia sairaustiloja tai niiden pahenemista on raportoitu sekä raskauden että yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön yhteydessä, mutta niiden yhteydestä yhdistelmäehkäisyvalmisteen käyttöön ei ole vakuuttavaa näyttöä: kolestaasiin liittyvä keltaisuus ja/tai kutina, sappikivimuodostus, porfyria, LED, hemolyyttis-ureeminen oireyhtymä, Sydenhamin korea, herpes gestationis, otoskleroosiin liittyvä kuulon heikkeneminen, (perinnöllinen) angioedeema.

- Yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön keskeyttäminen saattaa olla tarpeen akuuteissa tai kroonisissa maksan toimintahäiriöissä, kunnes maksa-arvot ovat normalisoituneet. Yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttö on lopetettava, jos raskausaikana ensi kertaa ilmennyt tai aiempaan sukupuolihormonien käyttöön liittynyt kolestaattinen keltaisuus uusiutuu.
- Vaikka yhdistelmäehkäisyvalmisteet voivat vaikuttaa perifeeriseen insuliiniresistenssiin ja glukoosinsietoon, yhdistelmäehkäisyvalmisteita käyttävien naisten diabeteshoidon muuttamistarpeesta ei ole näyttöä. Yhdistelmäehkäisyvalmisteita käyttäviä diabeetikkoja tulee kuitenkin seurata huolellisesti.
- Crohnin tauti ja colitis ulcerosa on yhdistetty yhdistelmäehkäisyvalmisteen käyttöön.
- Maksaläiskää voi joskus esiintyä, erityisesti jos niitä on esiintynyt raskausaikana. Maksaläiskiin taipuvaisten naisten tulisi välttää aurinkoa ja ultravioletisäteilyaltistusta yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käytön aikana.
- Masentunut mieliala ja masennus ovat tunnettuja hormonaalisten ehkäisyvalmisteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia (ks. kohta 4.8). Masennus voi olla vakavaa, ja se on itsetuhoisen käyttäytymisen ja itsemurhan tunnettu riskitekijä. Naisia on kehoitettava ottamaan yhteyttä lääkäriinsä, jos heillä esiintyy mielialan muutoksia ja masennuksen oireita, myös pian hoidon aloittamisen jälkeen.
- Yksi Laurina 28 -tabletti sisältää < 65 mg laktoosia. Potilaiden, jotka noudattavat laktoositonta ruokavaliota harvinaisen perinnöllisen ongelman kuten galaktoosi-intoleranssi, saamelaisilla esiintyvä laktaasin puute tai glukoosi-galaktoosin imeytymishäiriö, tulee ottaa tämä määrä huomioon.

Ehkäisy menetelmää valittaessa tulee kaikki yllämainittu ottaa huomioon.

Lääkärintarkastus

Ennen Laurina 28 -valmisteen käytön aloittamista tai uudelleen aloittamista potilaan sairaushistoria on selvitettävä täydellisesti (mukaan lukien sukuanamneesi), ja raskaus on suljettava pois. Naisen verenpaine on mitattava, ja hänelle on tehtävä lääkärintarkastus ottaen huomioon vasta-aiheet (ks. kohta 4.3) ja varoitukset (ks. kohta 4.4). On tärkeää kiinnittää naisen huomiota laskimo- ja valtimoveritulppia koskeviin tietoihin, kuten Laurina 28 -valmisteen käyttöön liittyvään riskiin verrattuna muihin yhdistelmäehkäisyvalmisteisiin, laskimo- ja valtimoveritulppien oireisiin, tiedossa oleviin riskitekijöihin sekä siihen, mitä tehdä, jos epäilee veritulppaa.

Naista on myös neuvottava lukemaan pakkausseloste huolellisesti ja noudattamaan siinä annettuja ohjeita. Tarkastuskäyntien tiheyden ja luonteen pitää perustua vakiintuneisiin hoitosuosituksiin, ja ne on toteutettava kunkin naisen kliinisten tarpeiden mukaisesti.

Naisia on varoitettava siitä, että hormonaaliset ehkäisyvalmisteet eivät suojaa HIV-infektiolta (AIDS) tai muilta sukupuoliteitse tarttuvilta taudeilta.

Tehon heikkeneminen

Tablettien unohtaminen (ks. kohta 4.2 ”Tablettien unohtaminen”), ruuansulatuselimistön häiriöt (kohta 4.2 ”Ohjeet ruuansulatuselimistön häiriöiden varalle”) tai samanaikainen lääkitys (kohta 4.5 ”Yhteisvaikutukset muiden lääkevalmisteiden kanssa”) voivat heikentää yhdistelmäehkäisyvalmisteiden tehoa.

Mäkikuismaa (*Hypericum perforatum*) sisältäviä rohdosvalmisteita ei tulisi käyttää samanaikaisesti Laurina 28:n kanssa, koska vaarana on vaikuttavan aineen plasmapitoisuuksien laskeminen ja valmisteen ehkäisytehon alentuminen (ks. kohta 4.5).

Syklikontrollin heikentyminen

Kaikki yhdistelmäehkäisyvalmisteet voivat aiheuttaa epäsäännöllistä verenvuotoa (tiputtelu- tai läpäisyvuotoa) etenkin ensimmäisten käyttökuukausien aikana. Siksi epäsäännöllisen vuodon arviointi

on mielekästä vasta noin kolme kiertoa kestävän sopeutumisvaiheen jälkeen.

Jos vuotohäiriöt jatkuvat tai niitä ilmaantuu kiertojen oltua aiemmin säännölliset, ei-hormonaaliset syyt on syytä ottaa huomioon. Asianmukaiset diagnostiset toimenpiteet (mahdollisesti kohdun kaavinta) ovat indisoituja maligniteetin tai raskauden poissulkemiseksi.

Joskus lumetablettijakson aikana ei tule tyhjennysvuotoa. Jos yhdistelmäehkäisyvalmistetta on käytetty kohdassa 4.2 annettujen ohjeiden mukaan, nainen ei todennäköisesti ole raskaana. Jos valmistetta ei kuitenkaan ole käytetty ohjeiden mukaan ennen tyhjennysvuodon ensimmäistä poisjääntiä, tai jos jo kaksi tyhjennysvuotoa on jäänyt tulematta, raskauden mahdollisuus on suljettava pois ennen yhdistelmäehkäisyvalmisteen käytön jatkamista.

4.5 Yhteisvaikutukset muiden lääkevalmisteiden kanssa sekä muut yhteisvaikutukset

Huomautus: Mahdollisten yhteisvaikutusten tunnistamiseksi myös muiden samanaikaisesti käytettävien lääkevalmisteiden määräystiedot on tarkistettava.

Muiden lääkevalmisteiden vaikutus Laurina 28 valmisteeseen
Yhteisvaikutuksia voi ilmetä mikrosomaalisia entsyymejä indusoivien lääkevalmisteiden tai kasvirohdosvalmisteiden kanssa, mikä voi johtaa sukupuolihormonien puhdistuman suurentumiseen, odottamattomaan verenvuotoon ja/tai ehkäisyn epäonnistumiseen.

Hoito

Entsyymien induktiota voidaan havaita jo muutaman hoitopäivän kuluttua. Maksimaalinen induktio havaitaan yleensä muutaman viikon kuluessa. Lääkehoidon lopettamisen jälkeen entsyymien induktio voi jatkua noin 4 viikkoa.

Lyhytaikainen hoito

Entsyymiä indusoivalla lääkkeellä tai kasvirohdosvalmisteella hoidettavien naisten on käytettävä yhdistelmäehkäisytablettin lisäksi tilapäistä estemenetelmää tai muuta ehkäisymenetelmää. Estemenetelmää on käytettävä koko samanaikaisen lääkehoidon ajan sekä 28 päivää sen jälkeen. Jos lääkehoito jatkuu yhdistelmäehkäisytablettipakkauksessa olevien vaikuttavien tablettien loppumisen jälkeen, plasebotabletit on hävitettävä ja seuraava tablettipakkaus aloitettava välittömästi.

Pitkäaikainen hoito

Naisten, joita hoidetaan pitkäaikaisesti entsyymejä indusoivilla vaikuttavilla aineilla, suositellaan käyttävän muuta luotettavaa hormonitonta ehkäisymenetelmää.

Kirjallisuudessa on ilmoitettu seuraavista yhteisvaikutuksista.

Yhdistelmäehkäisytablettien puhdistumaa lisäävät aineet (entsyymien induktion aiheuttama yhdistelmäehkäisytablettien tehon heikkeneminen), esim. barbituraatit, bosentaani, karbamatsepiini, fenytoiini, primidoni, rifabutiini, rifampisiini sekä HIV-lääke ritonaviiri, nelfinaviiri, nevirapiini ja efavirensi sekä mahdollisesti myös felbamaatti, griseofulviini, okskarbatsepiini, topiramaatti ja mäkikuismaa (*Hypericum perforatum*) sisältävät rohdosvalmisteet.

Aineet, joiden vaikutus yhdistelmäehkäisytablettien puhdistumaan vaihtelee:

Samanaikaisesti yhdistelmäehkäisytablettien kanssa annetut HIV-proteasiasiestäjien ja ei-nukleosidirakenteisille käänteiskopioijaentsyymien estäjien (NNRTI) monet yhdistelmät, ja/tai hepatiitti C -viruksen (HCV) lääkkeitä yhdistelmät (esim. bosepreviiri, telapreviiri) voivat lisätä tai vähentää estrogeenin tai progestiinin pitoisuuksia plasmassa. Näiden muutosten yhdistetty vaikutus voi joissakin tapauksissa olla kliinisesti merkitsevä.

Siksi samaan aikaan käytettävien HIV/HCV-lääkkeiden määräystiedot on tarkistettava, jotta mahdolliset yhteisvaikutukset ja niiden käyttöön liittyvät suositukset voidaan tunnistaa. Epävarmoissa

tapauksissa proteaasin estäjää tai ei-nukleosidirakenteisilla käänteiskopioijaentsyymien estäjää (NNRTI) käyttävien naisten tulisi käyttää ylimääräistä estemenetelmää.

Aineet jotka vähentävät yhdistelmäehkäisyvalmisteiden puhdistumaa (entsyymi-inhibiittorit):

Entsyymi-inhibiittoreiden ja yhdistelmäehkäisytablettien välisten mahdollisten yhteisvaikutusten kliininen merkittävyys on tuntematon.

Voimakkaiden (esim. ketokonatsoli, itrakonatsoli, klaritromysiini) tai kohtalaisen voimakkaiden (esim. flukonatsoli, diltiatseemi, erytromysiini) CYP3A4:n estäjien samanaikainen käyttö voi suurentaa estrogeenien tai progestiinin pitoisuuksia seerumissa. Tämä koskee myös etonogestreeliä, joka on desogestreelin aktiivinen metaboliitti.

Etorikoksibiannosten 60–120 mg/vrk on osoitettu suurentavan plasman etinyyliestradiolipitoisuudet 1,4–1,6-kertaisiksi, jos samanaikaisesti käytetään hormonaalista yhdistelmäehkäisyvalmistetta, joka sisältää 0,035 mg etinyyliestradiolia.

Laurina 28 valmisteiden vaikutus muihin lääkevalmisteisiin

Suun kautta otettavat ehkäisyvalmisteet saattavat vaikuttaa tiettyjen muiden vaikuttavien aineiden metaboliaan. Vastaavasti pitoisuudet plasmassa tai kudoksissa voivat joko kasvaa (esim. siklosporiini) tai vähetä (esim. lamotrigiini).

Kliinisten tietojen perusteella etinyyliestradioli estää CYP1A2-substraattien poistumista elimistöstä ja siten suurentaa niiden pitoisuuksia plasmassa lievästi (esim. teofylliini) tai kohtalaisesti (esim. titaaniidiini).

Farmakodynaamiset interaktiot

Samanaikaiseen ombitasviiri/paritapreviiri/ritonaviiri -yhdistelmää ja dasabuviiria sisältävien lääkevalmisteiden käyttöön, yhdistettynä ribaviriinin kanssa tai ilman, liittyy suurentunut ALAT-arvon kohoamisen riski (ks kohdat 4.3 ja 4.5). Laurina 28-valmisteiden käyttö on lopetettava, ennen kuin tällainen yhdistelmälääkityshoito aloitetaan. Laurina 28-valmisteiden käyttö voidaan aloittaa uudelleen 2 viikkoa tämän yhdistelmälääkityshoidon lopettamisen jälkeen.

Laboratoriokokeet

Ehkäisysteroidien käyttö voi vaikuttaa tiettyjen laboratoriokokeiden tuloksiin, kuten maksan, lisämunuaisen ja munuaisen toiminnan biokemiallisiin parametreihin, (kuljettaja)proteiinien kuten kortikosteroideja sitovan globuliinin ja lipidi/lipoproteiinifraktioiden plasmatasoihin, hiilihdydraattimetabolian parametreihin sekä koagulaatio- ja fibrinolyysiparametreihin. Muutokset pysyvät yleensä laboratorioarvojen normaalin vaihteluvälillä.

4.6 He delmällisyys, raskaus ja imetys

Raskaus

Laurina 28 -tabletteja ei ole tarkoitettu käytettäväksi raskauden aikana. Jos Laurina 28 -tabletteja käyttävä nainen tulee raskaaksi, tablettien käyttö on lopetettava. Useimpien epidemiologisten tutkimusten mukaan synnynäisten kehityshäiriöiden riski ei kuitenkaan ole suurentunut ennen raskautta yhdistelmäehkäisyvalmistetta käyttäneiden naisten lapsilla, kuten ei myöskään teratogeenisten vaikutusten riski silloin, kun yhdistelmäehkäisyvalmistetta on käytetty tahattomasti raskauden varhaisvaiheessa.

Kun Laurina 28 -valmisteiden käyttö aloitetaan uudelleen, on huomioitava, että laskimotromboemبولian riski on suurentunut synnytyksen jälkeisenä aikana (ks. kohdat 4.2 ja 4.4).

Imetys

Yhdistelmäehkäisyvalmisteet voivat vaikuttaa imetykseen, sillä ne voivat vähentää rintamaidon määrää ja muuttaa sen koostumusta. Siksi yhdistelmäehkäisyvalmisteita tulisi suosituksen mukaan yleensä käyttää vasta, kun lapsi on vieroitettu rintamaidosta. Pieniä määriä kontraseptiivisiä steroideja ja/tai niiden metaboliitteja voi erittyä rintamaitoon, mutta tämän haitallisuudesta lapsen terveydelle ei

ole näyttöä.

4.7 Vaikutus ajokykyyn ja koneiden käyttökykyyn

Laurina 28 -valmisteella on olematon tai hyvin vähäinen vaikutus ajokykyyn ja koneiden käyttökykyyn.

4.8 Haittavaikutukset

Tiettyjen haittavaikutusten kuvaus

Yhdistelmäehkäisyvalmisteita käyttävillä naisilla on havaittu valtimoiden ja laskimoiden tromboottisten ja tromboembolisten tapahtumien lisääntynyt riski. Näitä tapahtumia ovat mm. sydäninfarkti, aivohalvaus, ohimenevät aivoverenkiertohäiriöt (TIA), laskimoveritulppa ja keuhkoembolia. Tapahtumia kuvataan tarkemmin kohdassa 4.4.

Yhdistelmäehkäisyvalmisteita käyttävillä naisilla on raportoitu myös muita haittavaikutuksia. Näitä ovat: hypertensio, hormoniriippuvaiset kasvaimet (esim. maksakasvaimet, rintasyöpä), maksaläiskät. Ne kuvataan tarkemmin kohdassa 4.4.

Kaikkien yhdistelmäehkäisyvalmisteiden käyttöön voi liittyä emätinverenvuodon muutoksia etenkin ensimmäisten käyttökuukausien aikana. Näitä voivat olla muutokset vuotofrekvenssissä (ei vuotoa, vuoto harvenee, tihenee tai on jatkuvaa), vuodon voimakkuudessa (vuoto vähenee tai lisääntyy) tai kestossa.

Laurina 28:n tai yleensä yhdistelmäehkäisyvalmisteen käyttöön mahdollisesti liittyvät haittavaikutukset on esitetty alla olevassa taulukossa¹. Haittavaikutukset on lueteltu elinjärjestelmän ja esiintymistiheyden mukaan luokiteltuina: yleiset ($\geq 1/100$), melko harvinaiset ($\geq 1/1000 - < 1/100$) ja harvinaiset ($< 1/1000$).

Elinjärjestelmä	Yleiset	Melko harvinaiset	Harvinaiset
Immuunijärjestelmä			yliherkkyysoireet
Aineenvaihdunta ja ravitus		nesteretentio	
Psyykkiset häiriöt	masennus, mielialanvaihte lut	libidon heikkeneminen	libidon voimistuminen
Hermosto	päänsärky	migreeni	
Silmät			piilolinssien huono sieto
Verisuonisto			laskimotromboembolia, valtimotromboembolia
Ruoansulatuselimistö	pahoinvointi, vatsakipu	oksentelu, ripuli	
Iho ja ihonalainen kudokset		ihottuma, urtikaria	erythema nodosum, erythema multiforme
Sukupuolielimet ja rinnat	rintojen kipu ja aristus	rintojen suureminen	vuoto emättimestä ja rinnoista

Tutkimukset	painon nousu		painon lasku
-------------	--------------	--	--------------

¹ Taulukossa on käytetty soveltuvinta haittavaikutusta kuvaavaa MedDRA termiä. Synonyymejä ja oireeseen liittyviä tiloja ei ole lueteltu, mutta ne tulee myös ottaa huomioon.

Interaktiot

Odottamatonta verenvuotoa ja/tai ehkäisyn pettämistä voi aiheutua muiden lääkevalmisteiden yhteisvaikutuksista suun kautta otettavien ehkäisyväkkeitä kanssa (ks. kohta 4.5).

Epäillyistä haittavaikutuksista ilmoittaminen

On tärkeää ilmoittaa myyntiluvan myöntämisen jälkeisistä lääkevalmisteen epäillyistä haittavaikutuksista. Se mahdollistaa lääkevalmisteen hyöty-haittatasapainon jatkuvan arvioinnin. Terveystieteiden ammattilaisia pyydetään ilmoittamaan kaikista epäillyistä haittavaikutuksista seuraavalle taholle:

www-sivusto: www.fimea.fi

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

Lääkkeiden haittavaikutusrekisteri

PL 55

FI-00034 Fimea

4.9 Yliannostus

Yliannostuksen ei ole raportoitu aiheuttavan vakavia haittoja. Mahdollisia yliannostusoireita ovat pahoinvointi, oksentelu ja nuorilla tytöillä vähäinen verenvuoto emättimestä. Antidootteja ei tunneta, ja jatkohoito on oireenmukaista.

5. FARMAKOLOGISET OMINAISUUDET

5.1 Farmakodynamiikka

Farmakoterapeuttinen ryhmä: Sukupuolihormonit ja genitaalijärjestelmään vaikuttavat aineet; progestageenit ja estrogeenit, sekventiaalivalmisteet, ATC-koodi: G03AB05

Yhdistelmäehkäisyvalmisteiden ehkäisyteho perustuu monen eri tekijän yhteisvaikutukseen. Näistä tärkeimpiä ovat ovulaation estyminen ja kohdunkaulan liman koostumuksen muuttuminen.

Raskauden ehkäisyn lisäksi yhdistelmäehkäisyvalmisteilla on useita myönteisiä vaikutuksia, joiden huomioon ottaminen negatiivisten vaikutusten (ks. 4.4.1 Varoitukset ja 4.8 Haittavaikutukset) ohella voi olla hyödyllistä ehkäisymenetelmää valittaessa. Kuukautiskierto muuttuu säännöllisemmäksi ja kuukautiskivut ja vuoto usein vähenevät. Viimeksi mainittu vaikutus voi vähentää raudanpuutoksen esiintymistä. Tämän lisäksi suuriannoksisten yhdistelmäehkäisyvalmisteiden (50 mikrog etinyliestradiolia) käytön yhteydessä on saatu näyttöä rintarauhasen fibrokystisten kasvainten, munasarjakystojen, sisäsynnytintulehduksen, kohdunulkaisen raskauden sekä kohdun limakalvosyövän- ja munasarjasyövän riskin pienentämisestä. Pieniannoksisten yhdistelmäehkäisyvalmisteiden osalta tämä on vielä vahvistamatta. Kliinisissä tutkimuksissa on todettu, että Laurina 28 pienensi merkittävästi androgeenisia muuttujia: 3-alfa-androsteenidilglukuronidin, androsteenidionin, DHEA-S:n ja vapaan testosteronin pitoisuutta.

Pediatriset potilaat

Kliinisiä tietoja turvallisuudesta ja tehosta alle 18-vuotiailla nuorilla ei ole saatavilla.

5.2 Farmakokinetiikka

Desogestreeli

Imeytyminen

Oraalisesta annoksesta desogestreeeli imeytyy nopeasti ja täydellisesti ja muuttuu etonogestreeeliksi. Etonogestreeelin huippupitoisuus seerumissa, n. 1,5 ng/ml (kierron päivä 7) - 5 ng/ml (kierron päivä 21) saavutetaan noin 1,5 tunnissa. Biologinen hyötyosuus on 62 - 81 %.

Jakautuminen

Etonogestreeeli sitoutuu seerumin albumiiniin ja sukupuolihormoneja sitovaan globuliiniin (SHBG). Ainoastaan 2 - 4 % seerumin lääkepitoisuudesta on vapaina steroideina, 40 - 70 % on sitoutuneena SHBG:hen. Etinyyliestradiolin aiheuttama SHBG:n pitoisuuden nousu vaikuttaa jakautumiseen proteiiniin sitoutumisessa. SHBG:hen sitoutunut osuus kasvaa ja albumiiniin sitoutunut osuus vähenee. Desogestreeelin näennäinen jakautumistilavuus on 1,5 l/kg.

Biotransformaatio

Etonogestreeeli metaboloituu täydellisesti tunnettuja steroidien metaboliareittejä. Seerumin puhdistuma on noin 2 ml/min/kg. Interaktiota samanaikaisesti annetun etinyyliestradiolin kanssa ei ole havaittu.

Eliminaatio

Etonogestreeelin pitoisuus seerumissa pienenee kaksivaiheisesti. Loppuvaiheen puoliintumisaika on noin 30 tuntia. Desogestreeelistä ja sen metaboliiteista 60 % erittyy virtsaan ja 40 % sappeen.

Vakaa tila

Etinyyliestradioli nostaa SHBG-pitoisuuden 3-kertaiseksi, joka puolestaan vaikuttaa etonogestreeelin farmakokinetiikkaan. Toistuvasti annettaessa seerumin lääkepitoisuus nousee 2-3-kertaiseksi ja saavuttaa vakaan tilan hoitosyklin jälkipuoliskolla.

Etinyyliestradioli

Imeytyminen

Oraalisen annon jälkeen etinyyliestradioli imeytyy nopeasti ja täydellisesti. Huippupitoisuus seerumissa, noin 80 pg/ml, saavutetaan 1-2 tunnissa. Absoluuttinen hyötyosuus on presysteemisen konjugaation ja alkureitin metabolian seurauksena vain noin 60 %.

Jakautuminen

Etinyyliestradioli sitoutuu noin 98,5 %:sti seerumin albumiiniin ja nostaa seerumin SHBG-pitoisuutta. Näennäinen jakautumistilavuus on noin 5 l/kg.

Biotransformaatio

Etinyyliestradiolin presysteeminen konjugaatio tapahtuu sekä ohutsuolen limakalvolla että maksassa. Etinyyliestradioli metaboloituu pääasiassa aromaattisella hydroksylaatiolla, mutta aineenvaihduntatuotteina syntyy suuri määrä hydroksyloituja ja metyloituja metaboliitteja. Nämä ovat verenkierrossa vapaina tai konjugoituneena glukuronidiin tai sulfaattiin. Puhdistuma on noin 5 ml/min/kg.

Eliminaatio

Etinyyliestradiolin pitoisuus seerumissa pienenee kaksivaiheisesti. Loppuvaiheen puoliintumisaika on noin 24 h. Muuttumaton etinyyliestradioli ei erity, metaboliiteista 40 % erittyy virtsaan ja 60 % sappeen. Metaboliittien erittymisen puoliintumisaika on noin 1 vrk.

Vakaa tila

Vakaan tilan pitoisuus saavutetaan 3-4 päivässä, jolloin pitoisuus seerumissa on 30-40 % korkeampi kuin kerta-annoksen oton jälkeen.

5.3 Prekliiniset tiedot turvallisuudesta

Farmakologista turvallisuutta, toistuvan altistuksen aiheuttamaa toksisuutta, geenitoksisuutta,

karsinogeenisuutta sekä lisääntymis- ja kehitystoksisuutta koskevien konventionaalisten tutkimusten tulokset eivät viittaa erityiseen vaaraan ihmisille. Sukupuolisteroidit voivat kuitenkin kiihdyttää eräiden hormoniriippuvien kudosten ja kasvainten kasvua.

6. FARMASEUTTISET TIEDOT

6.1 Apuaineet

Vaikuttavaa ainetta sisältävien tablettien ydin

all-*rac*-*alfa*-tokoferoli,

laktoosimonohydraatti,

perunatärkkelys,

povidoni,

vedetön kolloidinen piidioksidi,

steariinihappo

Lumetablettien ydin

laktoosimonohydraatti,

magnesiumstearaatti,

maissitärkkelys.

Kalvopäällyste

punainen rautaoksidi (E 172)*,

keltainen rautaoksidi (E 172)**,

indigokarmiini (E132)***,

hypromelloosi,

makrogoli 400,

talkki,

titaanidioksidi (E 171)

* vain tableteissa, jotka sisältävät 0,100 mg desogestreelia/0,030 mg etinyliestradiolia (punaiset tabletit)

** vain tableteissa, jotka sisältävät 0,050 mg desogestreelia/0,035 mg etinyliestradiolia, (keltaiset tabletit) ja lumetableteissa (vihreät tabletit)

*** vain lumetableteissa (vihreät tabletit)

6.2 Yhteensopimattomuudet

Ei oleellinen.

6.3 Kesto aika

3 vuotta.

6.4 Säilytys

Säilytä alle 30 °C. Säilytä alkuperäispakkauksessa.

6.5 Pakkaustyyppi ja pakkauskoot

PVC / alumiiniläpipainoliuskassa, joka on pakattu alumiinilaminoituun pussiin.

Pakkauskoot: 28, 3x28, ja 6x28 tablettia. Jokaisessa läpipainoliuskassa on 28 tablettia (7 keltaista, 7 punaista, 7 valkoista ja 7 vihreää tablettia).

6.6 Erityiset varotoimet hävittämiselle

Käyttämätön lääkevalmiste tai jäte on hävitettävä paikallisten vaatimusten mukaisesti.

7. MYYNTILUVAN HALTIJA

Aspen Pharma Trading Limited
3016 Lake Drive
Citywest Business Campus
Dublin 24
Irlanti

8. MYYNTILUVAN NUMERO

14047

9. MYYNTILUVAN MYÖNTÄMISPÄIVÄMÄÄRÄ/UUDISTAMISPÄIVÄMÄÄRÄ

Myyntiluvan myöntämisen päivämäärä: 7.6.1999
Viimeisimmän uudistamisen päivämäärä: 4.11.2006

10. TEKSTIN MUUTTAMISPÄIVÄMÄÄRÄ

03/12/2018